

Bratislava, júl 2007

ERB OBCE KOŠECA

ERB OBCE KOŠECA

(heraldická štúdia)

*PhDr. Ladislav Vrteľ,
akademik Medzinárodnej Heraldickej akadémie v Paríži a tajomník Heraldického kolégia
Fraňa Kráľa 21, 811 05 Bratislava, 0903 434 010*

Bratislava júl 2007

ERB OBCE KOŠECA

Historický symbol obce Košeca poznáme podľa dvoch pečatidiel. Pečatidlo datované rokom 1747 s kruhopisom SIGILLUM OP(p)I-KASSAE 1747 nesie v svojom strede motív Panny Márie s Ježiškom a piatimi hviezdami. Motív vyjadruje miestne patrocínium Nanebovzatia Panny Márie. Druhá pečať nie je datovaná, jej typárium sa zachovalo dodnes. Kruhopyis sa začína dolu a znie: SIGILLVM OPPIDI KASSAE - pečať mestečka Košeca. Jej obsah je zhodný s vyššie uvedenou pečaťou z r. 1747. Je veľmi pravdepodobné, že ide o renováciu staršej, dnes stratenej pečate. Napokon literatúra uvádza, že Košeca mala svoju pečať už r. 1465, pretože išlo o významnú obec, ktorá sa už v 15. stor. vyvinula v mestečko(oppidum) s jarmočným právom a ako taká musela viesť vlastnú administratívu a teda aj používať vlastnú pečať. Obsah niesol znamenie Panny Márie, ktorej bol v Košeci zasvätený kostol, doložený už r. 1332 v súpisoch pápažských kolektorov o zaplatených desiatkoch.

LiteraErb, pečať a vlajka tvoria trojicu základných symbolov obce. Na tvorbu každého z nich sa vzťahujú osobitné heraldické (náuka o erboch), vexilologické (náuka o vlajkách) a sigilografické (náuka o pečatiach) zákonitosti, pravidlá a zvyklosti.¹

S ohľadom na heraldické pravidlá erbovej tvorby,² podľa ktorých je potrebné v erbe klásť kov na farbu, či farbu na kov, je vzhľadom na obsahovú náplň erbu najvhodnejšie sfarbenie červený štít Panna Mária v modrom rúchu a striebornom plášti, atribúty zlaté.

¹ KARTOUS, P. - NOVÁK, J. - VRTEL, L.: Erby a vlajky miest v Slovenskej republike. Bratislava 1991. BUBEN, M.: Encyklopedie heraldiky. Libri Praha 1994. KARTOUS, P. - VRTEL, L.: Heraldický register I, II. Martin 2000, 2001. KRÁL Z DOBRÉ VODY, V.: Heraldika. Souhrn pravidel, předpisův a zvyklostí znakových se zvláštním zřetelem ku zemím koruny české. Praha 1900. SCHWARZENBERG, K.: Heraldika, čili přehled její teorie se zřetelem k Čechám na vývojovém základě. Praha 1941. ŽUDEL, J.- NOVÁK, J.: Průručka diplomatiky, sfragistiky a heraldiky. Slovenská archivní správa Povereníctva vnútra, Bratislava 1956. VRTEL, L.: Zásady tvorby a používania mestských vlajok na Slovensku. In: Slovenská archivistika 2/1989. VRTEL, L.: Štátne a mestské symboly /vznik, vývoj, používanie a ochrana/. Bratislava 1989. VRTEL, L.: Osem storočí slovenskej heraldiky. Martin 1999.

² GALBREATH, D. L. - JÉQUIER, L.: Lehrbuch der Heraldik. Battemberg-Verlag München 1978. HILDEBRANDT, A. M.: Wappenfibel. Handbuch der Heraldik. Verlag Degener and Co. Neustadt an der Aisch 1991. SCHWARZENBERG, K.: Heraldika, čili přehled její teorie se zřetelem k Čechám na vývojovém základě. Praha 1941. OSWALD, G.: Lexikon der Heraldik. Leipzig 1984. SAXOFERRATO, B.: Tractatus de insigniis et armis. Editor Karel Müller. Ostrava 1989.

Erb obce Košeca má teda túto podobu: v červenom štíte zlatovlasá zlatým prstencom nimbovaná Panna Mária so zlatou uzatvorenou korunou na hlave, v modrom rúchu a striebornom plášti, vľavo pred sebou so strieborným zlatovlasým Ježiškom držiacim zlaté zemské jablko - to všetko sprevádzané piatimi zlatými osemhrotými hviezdami - po bokoch vždy dvoma nad sebou postavenými a ďalšou v päte štítu.

Znamenie je vložené do dolu zaobleného, tzv. neskorogotického, či tiež španielskeho heraldického štítu. I keď sa v heraldickej tvorbe v minulosti používali rôzne tvary štítov, tento je v našej erbovej tvorbe najobvyklejší, používa sa vo všetkých heraldických katalógoch s erbami miest a obcí, a teda pri publikovaní erbu obce Košeca v heraldických publikáciách ho nebude potrebné znova upravovať.

V zmysle heraldickej konvencie bude možné zlatú podľa potreby zamieňať aj žltou a strieborná bielou, pričom sa však bude vždy popisovať ako zlatá a strieborná.

Pri čierno - bielom vyjadrení farieb sa červená vyjadrí zvislým šrafovaním, modrá vodorovným šrafovaním, zlatá bodkovaním a strieborná ostáva voľná.³

³ KRÁL Z DOBRÉ VODY, V.: Heraldika. Souhrn pravidel, předpisův a zvyklostí znakových se zvláštním zřetelem ku zemím koruny české. Praha 1900. ŽUDEL, J.- NOVÁK, J.: Průručka diplomatiky, sfragistiky a heraldiky. Slovenská archívna správa Povereníctva vnútra, Bratislava 1956. BUBEN, M.: Encyklopedie heraldiky. Libri Praha 1994.

Vlajka obce pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách červenej, žltej, červenej, bielej, modrej, žltej a modrej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.⁴

Pečať obce Košeca je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopolisom OBEC KOŠECA. Pečať má priemer 35 mm, čo je v súlade s domácimi zvyklosťami a predpismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

Od spomenutých troch základných symbolov možno odvodiť ďalšie.

Zástava obce Košeca má podobnú kompozíciu ako obecná vlajka. Pomer jej strán však nie je záväzne stanovený, čo znamená, že zástava môže byť aj dlhšia.

Zástava sa od vlajky odlišuje tiež tým, že kým vlajka predstavuje voľný kus textilu, ktorý sa vztyčuje na stožiar pomocou lanka, zástava je vždy pevne spojená so žrd'ou, stožiarom, alebo kratším priečnym rahnom (ak ide o koruhvu).

⁴ VRTEL, L.: Úvod do komunálnej vexilológie. In: Kartous, P. - Vrteľ, L.: Heraldický register Slovenskej republiky II. Martin 2001, s. 10-15.

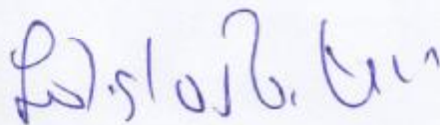
Krátka zástava obce Košeca je tiež pruhová, je však svojou dlhšou stranou pripojená k žrdi. Je vhodná najmä na hromadnú vlajkovú výzdobu obce.

Koruhva obce Košeca predstavuje zvislý typ obecnej zástavy, pri ktorej je textil pripojený k priečnemu rahnú, spolu s ktorým sa vztyčuje na stožiar.

Znaková zástava obce Košeca má podobu takmer štvorca, jej výška sa však v skutočnosti rovná (proporčne) výške erbu a šírka jeho šírke. Erbové znamenie je to rozvinuté do celej plochy textilu.

Kombinovaná, alebo tiež "veľká" koruhva obce Košeca predstavuje spojenie koruhvy so znakovou zástavou, ktorá sa pridáva k priečnemu rahnú do hornej časti zástavy.

Štandarda starostu obce Košeca má medzi ostatnými symbolmi obce osobitné postavenie. Je vlajkou starostu, jedným z odznakov jeho úradu. Podobá sa znakovkej zástave, je však doplnená o lem vo farbách obce. Rozdiel je tiež v tom, že kým znaková zástava môže byť zhotovená v mnohých exemplároch, štandarda existuje spravidla len v jednom vyhotovení a býva tiež zhotovená luxusnejšou technikou.

PhDr. Ladislav Vrteľ